

Statnett SF
firmapost@statnett.no

POSTADRESSE
Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo
Norway

BESØKSADRESSE
Lilleakerveien 6
0283 Oslo

SENTRALBORD
24 06 70 00

TELEFAKS:
24 06 70 01

INTERNETT
www.statkraft.no

E-POST:
post@statkraft.com

ORG. NR.: NO-987 059 729

DERES REF./DATO:
23/00498

VAR REF.:

STED/DATO:
Oslo, 31.08.2023

HØRING OM OPPDATERTE RETNINGSLINJER FOR UTØVELSEN AV SYSTEMANSVARET (23-3)

Vi viser til høring om endringer i systemansvarligs retningslinjer, jf. forskrift om systemansvaret i kraftsystemet¹ § 28a, publisert på Statnett SF som systemansvarligs (heretter «**systemansvarlig**») hjemmesider 1. juni 2023 med frist 31. august 2023.

Statkraft Energi AS (heretter «**Statkraft**») har noen konkrete kommentarer og forslag til justeringer av høringsforslaget. Dette gjelder:

Fos § 9 Regulerstyrke og effektreserver

FCR

Systemansvarlig har foreslått endringer i «*Vilkår – tilbud, aksept, aktivering, rapportering og avregning i marked for FCR til Statnett*» (heretter «FCR-vilkår»). I kapittel 4 foreslår systemansvarlig følgende:

«Unntak gjelder for reguleringsobjekter som gjennom vedtak fra systemansvarlig er pålagt å bidra med FCR-regulering. Disse reguleringsobjektene kan fortsette sin levering etter tidligere krav frem til prekvalifikasjon etter nye krav er gjennomført. Prekvalifisering etter krav i "Technical Requirements for Frequency Containment Reserve Provision in the Nordic Synchronous Area" skal være gjennomført senest 21.12.2027.»

Statkraft ser allerede nå at tidsfristen 21. desember 2027 vil være vanskelig å overholde. Oppgraderingene som kreves på tvers av reguleringsobjektene våre kommer til å beslaglegge betydelige ressurser både internt hos Statkraft, men også hos våre leverandører. Vi har startet å rigge oss for arbeidet, men begrenset leverandørkapasitet og lange leveringstider vil gjøre det utfordrende å komme i mål til fristen. Det er viktig å understreke at dette er en stor omstilling for hele bransjen.

I forlengelsen av den overnevnte endringen, foreslår systemansvarlig følgende i retningslinjene til fos § 9 annet ledd:

¹ Forskrift om systemansvaret i kraftsystemet av 7. mai 2002 nr. 448 (heretter «fos»)

«Systemansvarlig har mulighet til å innføre ordninger som stimulerer til at aktører velger å gjennomføre prekvalifisering tidlig i overgangsperioden.»

Statkraft er i utgangspunktet positiv til at systemansvarlig innfører en ordning slik at overgangsperioden utnyttes godt. Samtidig er det viktig at en slik ordning har klare rammer, er transparent og løser utfordringen på en effektiv måte. For å oppnå dette er det viktig at systemansvarlig fortsetter god dialog med aktørene i bransjen.

Som tidligere nevnt i prosessen med utarbeidelse av de nye tekniske kravene til FCR, vil vi igjen gjøre oppmerksom på at de nye tekniske kravene vil kunne føre til at FCR-kapabiliteten i våre reguleringsobjekt blir lavere sammenliknet med i dag. Dette vil også kunne påvirke vår mulighet til å levere andre balansetjenester som aFRR og mFRR. Potensielt vil det også være reguleringsobjekter som ikke klarer å møte de nye kravene, og som dermed ikke kan prekvalifiseres.

I kapittel 4 «*Kriterier for deltakelse*», har systemansvarlig foreslått å fjerne muligheten for at leverandører av FCR kan delta indirekte i markedet via en annen balanseansvarlig. Systemansvarlig begrunner endringen med at dette ikke er teknisk mulig før det er innført et tydeligere skille mellom BRP/BSP og uavhengig aggregering. Statkraft mener et tydeligere skille mellom rollene som BSP og BRP bør komme på plass så fort som mulig. Dette for å blant annet legge til rette for at aktører skal kunne operere som uavhengig BSP uten å være BRP, og dermed at dagens mulighet for indirekte deltakelse kan bestå. Vår vurdering er at regelverket som Svenska Kraftnät har foreslått i Sverige virker hensiktsmessig, og for Statkraft som opererer i både Norge og Sverige er det ønskelig med en lik implementering av regelverket i begge landene. I motsatt fall må vi operere med ulike forretningsmodeller noe som både medfører merarbeid og er uhenksom.

Systemansvarlig har foreslått følgende endring i FCR-vilkårene kapittel 6.4:

«Minste budkvantum for D-1- og D-2-markedet er ordinært 1 MW. Største budkvantum per reguleringsobjekt er 70 MW. Budkvantum skal tilbys i heltall.»

Statkraft mener at kravet, slik det nå er beskrevet, er utydelig ettersom det ikke er spesifisert om det er 70 MW i hver retning, eller om det er samlet opp- og nedregulering. Dette er en viktig avklaring, spesielt for FCR-N, og bør derfor beskrives i de endelige retningslinjene.

I tillegg mener vi at systemansvarlig også bør ta inn i retningslinjene at budkvantumet samlet for FCR-N og FCR-D ikke kan overstige 100 MW per reguleringsobjekt. Dette er basert på vår forståelse av det som er regulert i kapittel 3 i «*Technical Requirements for Frequency Containment Reserve Provision in the Nordic Synchronous Area (26 May, 2023)*». Her står følgende:

«In addition, when providing both FCR-N and FCR-D at the same time, the combined maximal provision is 100 MW in the upwards direction and 100 MW in the downwards direction.»

Videre har systemansvarlig foreslått endring av kapittel 7.2 «*Aktivering*». Systemansvarlig åpner opp for at det kan gis unntak for en sentralstyrt funksjon, som sentral frekvensmåling, ved aktivering av FCR. Statkraft er enig med systemansvarligs vurdering om at en slik løsning bør være tillatt. Samtidig mener vi at en slik løsning ikke bør godkjennes gjennom en søknad om unntak, men heller behandles gjennom prosessen for prekvalifisering. Dersom et reguleringsobjekt, med en sentralstyrt funksjon, møter de kravene som er stilt i prekvalifisering når det gjelder respons og aktivering, mener vi dette bør være tilstrekkelig for å få lov til å benytte en sentralstyrt funksjon. Ved å vurdere dette gjennom prekvalifiseringen vil dette gi mer forutsigbarhet for aktørene, og man bruker objektive tekniske kriterier heller enn en subjektiv vurdering av hvert enkelt tilfelle.

FFR

Systemansvarlig har foreslått at det ikke lengre skal være lov å prekvalifisere reguleringsobjekter etter budaksept. Slik FFR-markedet er designet i dag, gjennomfører systemansvarlig markedsklareringen én gang i året. Det vil derfor være en stor økonomisk risiko knyttet til å installere utstyr og gjennomføre prekvalifiseringen uten å vite om man får tilslag. Statkraft mener denne endringen trolig vil føre til at tilgangen på nye laster vil reduseres. Vi fraråder derfor den foreslåtte endringen, og vi mener systemansvarlig heller burde starte prosessen for anskaffelse av FFR på et tidligere tidspunkt. Dette vil trolig gi systemansvarlig og aktørene bedre tid til å få alle prosesser fullført før leveranseperioden starter.

Med vennlig hilsen
for Statkraft AS

Aslak Mæland
VP Market Regulatory Affairs